



## Exploring Our Relationship with God in a Moment of Crisis: A Deeper Look at Passages in the Mahzor

Elie Kaunfer

*This source sheet was prepared for **A Day of Learning for Our Hostages** on September 30, 2024, a day of learning together as a community to honor the shloshim of the six hostages murdered in August, show solidarity with the hostages still in captivity, and call on the Israeli government and the international community to prioritize their return.*

**Rabbi Elie Kaunfer** is President and CEO of the Hadar Institute. A graduate of Harvard College, he completed his doctorate in liturgy at the Jewish Theological Seminary, where he was also ordained. A Wexner Graduate Fellow and Dorot Fellow, Elie is a co-founder of the independent minyan Kehilat Hadar and has been named multiple times to Newsweek's list of the top 50 rabbis in America. He was selected as an inaugural AVI CHAI Fellow, and is the author of *Empowered Judaism: What Independent Minyanim Can Teach Us About Building Vibrant Jewish Communities* (Jewish Lights, 2010). He also received semikha from his long-time teacher, Rav Daniel Landes. Elie serves on the board of Natan and the Harold Grinspoon Foundation, and on the advisory board of Upstart.

**The Shalom Hartman Institute** is a leading center of Jewish thought and education, serving Israel and North America. Our mission is to strengthen Jewish peoplehood, identity, and pluralism; to enhance the Jewish and democratic character of Israel; and to ensure that Judaism is a compelling force for good in the 21st century.

Shalom Hartman Institute of North America  
475 Riverside Drive, Suite 1450  
New York, NY 10115  
212-268-0300  
[info@shalomhartman.org](mailto:info@shalomhartman.org) | [www.shalomhartman.org](http://www.shalomhartman.org)



## Exploring our Relationship with God in a Moment of Crisis

*Rabbi Elie Kaunfer – kaunfer@hadar.org*

### Day of Learning 5785

<p><b>Untane Tokef:</b> But repentance, prayer and charity help the misfortune of the decree to pass.</p>	<p>ונתנה תוקף: ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רע הגזרה</p>
---	---

<p><b>Midrash Tanhuma (Warsaw), Noah 8</b></p>	<p>מדרש תנחומא (ורשא) פרשת נח סימן ח</p>
<p>Rabbi Yehudah son of Rabbi Shalom said in the name of Rabbi Eliezer: Three things <b>cancel</b> a harsh decree. They are: repentance, prayer and charity.</p>	<p>אמר רבי יהודה ברבי שלום בשם רבי אליעזר: ג' דברים מבטלין גזרה קשה אלו הן תשובה ותפלה וצדקה</p>

<p>...and all who enter the world will <b>pass</b> before Him like sheep. As a shepherd searches for his flock / <b>passing</b> his sheep under his staff so too will You <b>cause to pass</b> and record and recount / and review every living being...</p>	<p>...וְכָל בָּאֵי עוֹלָם יַעֲבִירוּ לְפָנָיְךָ כְּבָנֵי מְרוֹן. כְּבִקְרַת רוּעָה עֹדְרוּ. מַעֲבִיר צֹאנוֹ תַּחַת שִׁבְטוֹ. כֵּן תַּעֲבִיר וְתִסְפֵּר וְתִמְנָה וְתִפְקֹד נַפְשׁ כָּל חַי... ...</p>
--	---

<b>Mishnah, Rosh Ha-Shanah 1:2</b>	משנה, ראש השנה א:ב
<p>At four periods the world is judged: On Pesah for the agricultural produce, On Shavuot for the fruit of the trees, On Rosh Ha-Shanah, all the world <b>passes</b> before him like a flock of sheep (or: in military formation) as it says: “He who fashions the hearts of them all, who discerns all their deeds” (Psalm 33:15). On Sukkot they are judged on water.</p>	<p>בארבעה פרקים העולם נידון: בפסח על התבואה, בעצרת על פירות האילן, בראש השנה כל באי העולם <b>עוברים</b> לפניו כבני מרון שנאמר "היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם" (תהלים לג:טו), ובחג נידונין על המים:</p>

Ezekiel 34:1-16	יחזקאל לד:א-טז
<p><sup>1</sup>The word of YHVH came to me: <sup>2</sup>O mortal, prophesy against the shepherds of Israel. Prophecy and say to them:</p>	<p><sup>1</sup>וַיְהִי דְבַר יְיָ אֵלַי לֵאמֹר: <sup>2</sup>בֶּן אָדָם הִנָּבֵא עַל רֹעֵי יִשְׂרָאֵל הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם</p>
<p>To the shepherds: Thus said the Lord YHVH: Ah, you shepherds of Israel, who have been tending yourselves! Is it not the flock that the shepherds ought to tend? <sup>3</sup>You partake of the fat, you clothe yourselves with the wool, and you slaughter the fatlings; but you do not tend the flock. <sup>4</sup>You have not sustained the weak, healed the sick, or bandaged the injured. You have not brought back the strayed or looked for the lost; but you have driven them with harsh rigor....</p>	<p>לְרֹעִים כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְיָ הוֹי רֹעֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיוּ רֹעִים אוֹתָם הֲלוֹא הַצֹּאן יִרְעוּ הָרֹעִים: <sup>3</sup>אֵת הַחֵלֶב תֹּאכְלוּ וְאֵת הַצֹּמֵר תִּלְבְּשׁוּ הַבְּרִיָּאָה תִּזְבְּחוּ הַצֹּאן לֹא תִרְעוּ: <sup>4</sup>אֵת הַנְּחֹלוֹת לֹא חִזַּקְתֶּם וְאֵת הַחֹלָה לֹא רִפִּיתֶם וְלֹא שִׁבַּרְתֶּם לֹא חִבַּשְׁתֶּם וְאֵת הַנִּדְחֹת לֹא הִשְׁבַּתְתֶּם וְאֵת הָאֲבֵדֹת לֹא בִקַּשְׁתֶּם וּבְחִזְקָה רִדִיתֶם אֹתָם וּבְכִפְרוֹ:</p>
<p><sup>10</sup>Thus said the Lord YHVH: I am going to deal with the shepherds! I will demand a reckoning of them for My flock, and I will dismiss them from tending the flock. The shepherds shall not tend themselves any more; for I will rescue My flock from their mouths, and it shall not be their prey. <sup>11</sup>For thus said the Lord YHVH: Here I am! I am going to take thought for My flock and I will seek them out. <sup>12</sup><b>As a shepherd seeks out his flock</b> when some in his flock have gotten separated, so I will seek out My flock, I will rescue them from all the places to which they were scattered on a day of cloud and gloom.</p>	<p><sup>10</sup>כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְיָ הִנְנִי אֶל הָרֹעִים וְדִרְשְׁתִּי אֶת צֹאנִי מִיָּדָם וְהִשְׁבַּתִּים מִרְעוֹת צֹאן וְלֹא יִרְעוּ עוֹד הָרֹעִים אוֹתָם וְהִצַּלְתִּי צֹאנִי מִפִּיהֶם וְלֹא תִהְיֶינָה לָהֶם לְאֹכְלָה: כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי יְיָ הִנְנִי אֲנִי וְדִרְשְׁתִּי אֶת צֹאנִי וּבִקַּרְתִּים: <sup>12</sup>כְּבִקְרַת רֹעֵה עֵדְרוֹ בַּיּוֹם הַיּוֹתוֹ בְּתוֹךְ צֹאנוֹ נִפְרָשׁוֹת כִּן אֲבַקֵּר אֶת צֹאנִי וְהִצַּלְתִּי אֹתָהֶם מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר נִפְצוּ שָׁם בַּיּוֹם עָנָן וְעֲרִפְלוֹ:</p>

<p>...and all who enter the world will <b>pass</b> before Him like sheep. As a shepherd searches for his flock / <b>passing</b> his sheep under his staff so too will You <b>cause to pass</b> and record and recount / and review every living being...</p>	<p>...וְכָל בָּאֵי עוֹלָם יַעֲבְרוּן לְפָנֶיךָ כְּבָנֵי מְרוֹן. כְּבִקְרַת רוּעָה עֹדְרוֹ. מִעֲבִיר צֹאנוּ תַּחַת שִׁבְטוֹ. כִּן תַּעֲבִיר וְתִסְפֹּר וְתִמְנָה וְתִפְקֹד וְנָפֵשׁ כָּל חַי...</p>
--	--

Leviticus 27:32-34	ויקרא כז:לב-לד
<p><sup>32</sup>All tithes of the herd or flock—of all that <b>passes under the shepherd’s staff</b>, every tenth one—shall be holy to YHVH. <sup>33</sup>He must not look out for good as against bad, or make substitution for it. If he does make a substitution for it, then it and its substitute shall both be holy. It cannot be redeemed. <sup>34</sup>These are the commandments that YHVH gave Moses for the Israelite people on Mount Sinai.</p>	<p><sup>32</sup>וְכָל מַעֲשֵׂר בְּקָר וּצֹאן כָּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת הַשִּׁבְט הָעֹשִׂירִי יִהְיֶה קֹדֶשׁ לַיהוָה: <sup>33</sup>לֹא יִבְקֹר בֵּין טוֹב לְרָע וְלֹא יִמְרֹנוּ וְאִם הִמָּר יִמְרֹנוּ וְהָיָה הוּא וְתַמּוּרְתּוֹ יִהְיֶה קֹדֶשׁ לֹא יִגְאָל: <sup>34</sup>אֵלֶּה הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי:</p>

<p>...and all who enter the world will <b>pass</b> before Him like sheep. As a shepherd searches for his flock / <b>passing</b> his sheep under his staff so too will You <b>cause to pass</b> and record and recount / and review every living being...</p>	<p>...וְכָל בָּאֵי עוֹלָם יַעֲבְרוּן לְפָנָי כְּבָנֵי מְרוֹן. כְּבִקְרַת רוּעָה עֹדְרוּ. מַעֲבִיר צֹאנוּ תַּחַת שִׁבְטוֹ. כֵּן תַּעֲבִיר וְתִסְפֹּר וְתִמְנָה וְתִפְקֹד נַפְשׁ כָּל חַי... ...</p>
--	--

<p><b>Jeremiah 33:10-13</b></p>	<p><b>ירמיה לג:יג-יג</b></p>
<p><sup>11</sup>Thus said YHVH: Again there shall be heard in this place, which you say is ruined, without man or beast—in the towns of Judah and the streets of Jerusalem that are desolate, without man, without inhabitants, without beast—<sup>12</sup>the sound of mirth and gladness, the voice of bridegroom and bride, the voice of those who cry, “Give thanks to YHVH of Hosts, for YHVH is good, His kindness is everlasting!” as they bring thanksgiving offerings to the House of YHVH. For I will restore the fortunes of the land as of old—said YHVH.</p>	<p><sup>10</sup>כֹּה אָמַר יְיָ עוֹד יִשְׁמַע בְּמִקְוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם אֹמְרִים חָרֵב הוּא מֵאִין אָדָם וּמֵאִין בְּהֵמָה בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַם הַנְּשֻׁמּוֹת מֵאִין אָדָם וּמֵאִין יוֹשֵׁב וּמֵאִין בְּהֵמָה: <sup>11</sup>קוֹל שִׁשׁוֹן וְקוֹל שְׂמִיחָה קוֹל חֲתָן וְקוֹל כְּלָה קוֹל אֹמְרִים הוֹדוּ אֶת יְיָ צְבָאוֹת כִּי טוֹב יְיָ כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ מִבְּאִים תוֹדֶה בַּיִת יְיָ כִּי אָשִׁיב אֶת שְׁבוֹת הָאָרֶץ כְּבָרָאשְׁנָה אָמַר יְיָ:</p>
<p><sup>12</sup>Thus said YHVH of Hosts: In this ruined place, without man and beast, and in all its towns, there shall again be a pasture for shepherds, where they can rest their flocks. <sup>13</sup>In the towns of the hill country, in the towns of the Shephelah, and in the towns of the Negev, in the land of Benjamin and in the environs of Jerusalem and in the towns of Judah, <b>sheep shall pass again under the hands of one who counts them</b>—said YHVH.</p>	<p><sup>12</sup>כֹּה אָמַר יְיָ צְבָאוֹת עוֹד יִהְיֶה בְּמִקְוֹם הַזֶּה הַחֲרֵב מֵאִין אָדָם וְעַד בְּהֵמָה וּבְכָל עָרָיו נוֹה רְעִים מִרְבָּצִים צֹאן: <sup>13</sup>בְּעָרֵי הַהָר בְּעָרֵי הַשְּׁפֵלָה וּבְעָרֵי הַנֶּגֶב וּבְאֶרֶץ בְּנֵימִן וּבְסָבִיבֵי יְרוּשָׁלַם וּבְעָרֵי יְהוּדָה עַד תַּעֲבְרֶנָּה הַצֹּאן עַל יְדֵי מוֹנֶה אָמַר יְיָ:</p>

<p>A person's origin is from dust / and his end is dust. At their peril gathering food / like shattered pottery Like withered grass and like a faded blossom / like a <b>passing shadow</b> and like a vanishing cloud. And like blowing wind, and like floating dust / and like a dream that will fly away. But You are king / the living and everlasting God.</p>	<p>אָדָם יְסוּדוֹ מֵעָפָר, וְסוּפוֹ לְעָפָר בְּנַפְשׁוֹ יָבִיא לְחִמּוֹ מִשׁוּל כְּחָרִס הַנִּשְׁבֵּר כְּחֹצִיר יֵבֵשׁ וְכֹצִיץ נוֹבֵל כְּצֶל עוֹבֵר וְכַעֲנַן כְּלֵה וְכָרוּחַ נוֹשֵׁבֶת וְכֶאֱבֶק פּוֹרֵחַ וְכַחֲלוֹם יְעוּף וְאַתָּה הוּא מֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיִם</p>
---	---

Psalm 144:4-7	תהלים קמד:ד-ז
<p><sup>4</sup>A person is like breath; <b>his days like a passing shadow.</b> <sup>5</sup>O YHVH, bend Your sky and come down; touch the mountains and they will smoke. <sup>6</sup>Make lightning flash and scatter them; shoot Your arrows and rout them. <sup>7</sup>Reach Your hand down from on high; rescue me, save me from the mighty waters, from the hands of foreigners.</p>	<p><sup>4</sup>אָדָם לְהִבֵּל דָּמָה יָמָיו כְּצֶל עוֹבֵר: <sup>5</sup>יְיָ הֵט שְׁמַיְךָ וְתִרְד גַּע בְּהָרִים וַיִּעָשְׁנוּ: <sup>6</sup>בְּרוֹק בְּרוֹק וְתִפְצֹם שְׁלַח חִצֶּיךָ וַיִּתְהַמֵּם: <sup>7</sup>שְׁלַח יְדֶיךָ מִמְרוֹם פְּצַנִּי וְהַצִּילֵנִי מִמַּיִם רַבִּים מִיַּד בְּנֵי נָכָר:</p>



<p>A person's origin is from <b>dust</b> / and his end is <b>dust</b>. At their peril gathering food / like shattered pottery Like withered grass and like a faded blossom / like a <b>passing shadow</b> and like a vanishing cloud. And like blowing wind, and like floating dust / and like a dream that will fly away. <b>But You are king / the living and everlasting God.</b></p>	<p>אָדָם יְסוּדוֹ מֵעֶפֶר, וְסוּפוֹ לְעֶפֶר בְּנִפְשׁוֹ יָבִיא לְחֶמּוֹ מְשׁוּל כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבֵּר כְּחֶצִיר יִבֵּשׁ וְכֶצִיץ נוֹבֵל כְּצֵל עוֹבֵר וְכַעֲנַן כְּלֵה וְכִרְיֹחַ נוֹשֶׁבֶת וְכֶאֱבֶק פּוֹרֵחַ וְכַחֲלוֹם יְעוּף <b>וְאַתָּה הוּא מֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיִם</b></p>
--	--

<p><b>Eicha Rabbah Petihta 24, ed. Buber p. 14b</b></p>	<p><b>איכה רבה (בובר) פתיחתא כד</b></p>
<p>...If I, a person of flesh and blood, <b>dust and ashes</b>, didn't have jealousy for my sister, and I didn't cause her shame, <b>but You, eternal, living King</b> who is merciful, why should you be jealous about idols, which have nothing to them?...</p> <p>Immediately God's mercies rolled forth and God said: For your sake, Rachel, I will return Israel to their place.</p>	<p>...ומה אני שאני <b>בשר ודם עפר ואפר</b> לא קנאתי לצרה שלי ולא הוצאתיה לבושה ולחרפה, <b>ואתה מלך חי וקיים</b> רחמן, מפני מה קנאת לע"ז שאין בה ממש והגלית בני, ונהרגו בחרב, ועשו אויבים בם כרצונם, מיד נתגללו רחמיו של הקדוש ברוך הוא ואמר בשבילך רחל אני מחזיר את ישראל למקומן</p>

<p>You have not brought Me your sheep for burnt offerings, Nor honored Me with your sacrifices. I have not burdened you with meal offerings, Nor wearied you about frankincense. You have not bought Me fragrant reed with money, Nor sated Me with the fat of your sacrifices. Instead, you have burdened Me with your sins, You have wearied Me with your iniquities. <b>It is I, I who—for My own sake— Wipe your transgressions away</b> and remember your sins no more. - Isaiah 43:23-25</p>	<p>ישעיהו פרק מג (כג) לֹא־הִבִּיאתָ לִי שֶׁה עֲלִיתִיךָ וְזִבְחֶיךָ לֹא כִּבְדִּתָּנִי לֹא הֶעֱבַדְתִּיךָ בְּמִנְחָה וְלֹא הוֹגַעְתִּיךָ בְּלִבְנָה: (כד) לֹא־קִנִּיתָ לִי בְּכֶסֶף קֶנָה וְחֵלֶב זִבְחֶיךָ לֹא הִרְוִיתָנִי אֶךָ הֶעֱבַדְתָּנִי בְּחִטָּאוֹתֶיךָ הוֹגַעְתָּנִי בְּעֹנֹתֶיךָ: ֹס (כה) אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מַחֵה פְּשָׁעֶיךָ לְמַעְנֵי וְחִטָּאוֹתֶיךָ לֹא אֶזְכֶּר:</p>
<p>He has redeemed my soul in peace so that none came upon me...” (Ps 55:19) The Holy Blessed One says: Anyone who engages in Torah study, [which is called peace in the verse: “All its ways are peace” (Proverbs 3:17);] and in acts of kindness, and prays with the congregation, I ascribe to him credit as if he redeemed Me and My children from among the nations of the world. - B Berakhot 8a</p>	<p>תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ח עמוד א וכתיב: פדה בשלום נפשי מקרב - לי וגו'. אמר הקדוש ברוך הוא כל העוסק בתורה ובגמילות חסדים ומתפלל עם הצבור - מעלה אני עליו כאילו פדאני, לי ולבני, מבין אומות העולם.</p>

<p>Rav Nahman said: The Holy Blessed One asked the ministering angels: “A flesh and blood king – when he is in mourning, what is fitting for him to do?” They said: “he hangs a sack on his door”. God said: I will also do that...And God asked again: what does a king who is in mourning do? They said: “He puts out the lights” God said: I will also do that...And God asked again: what does a king in mourning do? They said: “He flips over the bed”. God said: I will also do that...And God asked again: what does a king in mourning do? They said: “He walks barefoot”. God said: I will also do that. They also said: he rips his royal clothes.<sup>1</sup> God said: I will also do that. They also said: He sits in silence. God said: I will also do that. They also said: He sits and cries. God said: I will also do that. - Eicha Rabbah 1:1, ed. Buber, p. 21b</p>	<p>איכה רבה (בובר) פרשה א אמר רב נחמן שאל הקדוש ברוך הוא למלאכי השרת מלך בשר ודם שהוא אבל, מה ראוי לו לעשות, אמרו לו תולה שק על פתחו, אמר להם אף אני אעשה כן, שנאמר אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם (ישעיה נ ג). ועוד שאלן מלך שהוא אבל מה הוא עושה, אמרו לו מכבה הפנסים אמר להן אף אני אעשה כן, שנאמר שמש וירח קדרו כוכבים אספו נגהם (יואל ד טו). ועוד שאלן מלך שהוא אבל מה הוא עושה, אמרו לו כופה את המצעות, אמר להם אף אני אעשה כן, שנאמר חזיה הוית עד די כרסון רמיו ועתיק יומין יתיב (דניאל ז ט). ועוד שאלן מלך שהוא אבל מה הוא עושה, אמרו לו הולך יחף, אמר להם אף אני אעשה כן, דכתיב ה' בסופה ובסערה דרכו וענן אבק רגליו (נחום א ג). ועוד אמרו לו מבצע פורפריה, אמר אף אני אעשה כן, שנאמר עשה ה' אשר זמם בצע אמרתו (איכה ב ז), [מהו בצע אמרתו, ר' יעקב דכפר חנין אמר מבצע פורפירא]. ועוד אמרו לו יושב דומם, אמר אף אני אעשה כן, שנאמר ישב בדד וידום (איכה ג כח). ועוד אמרו לו יושב ובוכה [אמר אף אני אעשה כן], שנאמר ויקרא ה' אלהים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד (ישעיה כב יב).</p>
<p>“Immediately the Holy Blessed One shakes His head” – this is related to what we say in the Kaddish: “praises and comforts” – that God needs, as it were, comfort because of the sorrow around the Destruction - Tosafot HaRosh to Berakhot 3a</p>	<p>תוספות הרא"ש מסכת ברכות דף ג עמוד א מיד הקדוש ברוך הוא מנענע את ראשו. וזה מה שאנו אומרים בקדיש <b>תושבחתא ונחמתא</b> <b>שצריך כביכול תנחומים</b> על צער החורבן,</p>

“The God that suffers offers us the comfort of His presence and points quietly toward the idea that He cannot change the situation...The mystery of this paradox is stated but not resolved....Judaism does not require us to ascribe to God either participation in or indifference to pain, suffering and death...He is with His people and not with their tormentors...The mystery remains a mystery, but the place of God with the sufferers is clear and established.” – Reuven Hammer, The God of Suffering, CJ 31 (Fall-Winter 1976), p. 35,37, 41.

In the school of R. Akiva, God’s bond to Israel is one of intimate empathy. God, as it were, is linked to Israel with bonds of love, participating in its suffering and redeemed by its salvation (p 116) ...R. Akiva and his cohorts believed that it is better to limit belief in God’s power than to dampen faith in God’s mercy (p. 119) – Abraham Joshua Heschel, Heavenly Torah (trans. Gordon Tucker)

<sup>1</sup> See Buber’s note, p. 21b, n. 11 and Pesikta DeRav Kahana, ed. Mandelbaum, p. 251.

R. Eleazar said: Moses was insolent toward heaven, as it says: “Moses prayed to God” (Num. 11:2). Don’t read “to (אל) God” but rather “against (על) God,” as the school of R. Eliezer ben Yaakov would read aleph and ayin interchangeably.

The school of R. Yannai learned (of Moses’ insolence toward heaven) from this verse: “and Di Zahav” What is “Di Zahav”? The school of R. Yannai said: Thus said Moses before the Holy Blessed One: Master of the universe – because of the silver and gold that you offered abundantly to Israel until they said “enough” (די), that is what led them to make the golden calf

R. Shmuel bar Nahmani said in the name of R. Yohanan: What is the scriptural source that God repented and admitted Moses was correct? As it says “I increased silver for them, and they offered gold to the Ba’al” (Hos. 2:10).  
- B Berakhot 32a

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לב עמוד א  
ואמר רבי אלעזר: משה הטיח דברים כלפי  
מעלה, שנאמר: ויתפלל משה אל ה', אל תקרי  
אל ה' אלא על ה', שכן דבי רבי אליעזר בן  
יעקב קורין לאלפי"ן עייני"ן ולעייני"ן אלפי"ן.  
דבי רבי ינאי אמרי, מהכא: ודי זהב, מאי ודי  
זהב? אמרי דבי רבי ינאי, כך אמר משה לפני  
הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, בשביל  
כסף וזהב שהשפעת להם לישראל עד שאמר  
די - הוא גרם שעשו את העגל....  
אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן:  
מנין שחזר הקדוש ברוך הוא והודה לו למשה  
- שנאמר: וכסף הרביתי להם וזהב עשו  
לבעל.